

PDR Sud-Est 2014-2020

Priorități de dezvoltare

- document de lucru -

Viziune strategică și obiective

Strategia de dezvoltare a Regiunii Sud-Est va putea fi realizată pe deplin doar printr-o abordare integrată care va permite adoptarea de politici sectoriale cât mai apropiate de nevoile teritoriului. În acest sens, proiectele integrate reprezintă principalul instrument de realizare a acestui model de programare.

Nevoia de a urma metoda integrării teritoriale reiese cu precădere din consultările și dezbaterile cu reprezentanții parteneriatului economic, social și administrativ de la nivel județean. La acest nivel există o conștientizare a importanței instrumentelor operaționale care permit realizarea unor inițiative comune capabile să valorifice cât mai bine resursele și potențialul comunităților și a teritoriilor.

În același timp, proiectele integrate reprezintă modalitatea cea mai adecvată pentru promovarea conceptului dezvoltării “de jos în sus”, concept pe care Regiunea de Dezvoltare Sud Est dorește să îl promoveze cu prioritate.

Proiectele integrate reprezintă un complex de acțiuni intersectoriale, coerente și strâns legate între ele, care converg spre un obiectiv comun de dezvoltare a teritoriului și care necesită o abordare unitară a etapelor de implementare. Această definiție subliniază două aspecte:

- Conceptul de programare integrată, trăsătura fundamentală a activităților cofinanțate prin Fondurile Structurale;
- Regiunea ca punct principal de referință văzut nu doar ca destinatar al inițiativelor și acțiunilor de dezvoltare, ci și din punct de vedere al valorificării potențialului existent.

Proiectele integrate sunt incluse în Strategia Regională prin linii de intervenție (teritoriale, sectoriale și de filieră) și prin metode de programare (concertare, cooperare între actorii publici și privați). Aceste proiecte vor fi realizate atât prin concentrare, cât și la nivel regional sau subregional, acolo unde un obiectiv de dezvoltare este comun mai multor zone, chiar și neînvecinate: proiectul integrat extins unește astfel mai multe realități locale, sub forma unor filiere de producție, circuite, itinerarii, rețele sectoriale sau tematice.

Viziunea strategică a PDR Sud-Est

Regiunea Sud-Est – o regiune atractivă, un spațiu economic stabil și diversificat, capabil să asigure prosperitatea populației, în care disparitățile de dezvoltare față de alte regiuni au fost reduse.

Obiectiv general

Obiectivul general al Strategiei de dezvoltare a Regiunii Sud-Est este acela de a promova dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea calității vieții populației, astfel încât aceasta să devină o regiune competitivă pe termen lung și atractivă pentru investiții, cu valorificarea patrimoniului de mediu, a resurselor umane superior calificate, crearea de noi oportunități de ocupare a forței de muncă și creșterea semnificativă a PIB-ului regional până în 2020, până la 90% din media națională.

Strategia este formulată prin integrarea problemelor teritoriale cu cele sectoriale, precum și ținând seama de sustenabilitatea tuturor acțiunilor propuse într-un context menit să asigure șanse egale și incluziunea socială.

Într-un context de globalizare și trecere de la societatea agricolă și industrială la societatea post-industrială, obiectivele de dezvoltare ale Regiunii Sud-Est urmăresc un echilibru delicat între preocupările de egalitate și cele de competitivitate economică. Acest lucru va fi realizat printr-o serie de

activități care se adresează în special infrastructurii și serviciilor necesare pentru dezvoltarea durabilă economică și socială.

Problemele asociate cu accesibilitatea, mobilitatea și mediul sunt de o importanță vitală pentru dezvoltarea eco-durabilă a regiunii și pentru bunăstarea populației. Acesta este motivul pentru care investițiile publice trebuie să continue să se concentreze asupra transportului și infrastructurii de mediu.

Obiective Specifice

- Obiectiv specific 1: Creșterea atractivității și competitivității zonelor urbane promovând modernizarea infrastructurii din mediul urban, conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului istoric și cultural și îmbunătățirea calității mediului în zonele urbane.
- Obiectiv specific 2: Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității în regiune, prin crearea unui sistem multimodal de transporturi bazat pe principiile durabilității, inovării și securității, capabil să asigure legături rapide și eficiente cu piețele internaționale, valorificând poziția geo-strategică deosebită a regiunii, cu accent deosebit pentru racordarea optimă a regiunii la sistemele teritoriale învecinate pentru fluidizarea maximă a circulației bunurilor, persoanelor și informațiilor, asigurând un standard european al infrastructurilor.
- Obiectiv specific 3: Realizarea unui sistem teritorial deschis și competitiv și atenuarea disparităților economice și sociale intra și interregionale prin stimularea dezvoltării întreprinderilor și productivității întreprinderilor prin utilizarea de produse și procese inovative, crearea condițiilor favorabile pentru localizarea de noi investiții și întărirea potențialului celor existente prin dezvoltarea serviciilor de calitate destinate întreprinderilor, sprijinirea creșterii economice a sectoarelor cu valoare adăugată ridicată, precum și prin creșterea ratei de ocupare a forței de muncă.
- Obiectiv specific 4: Creșterea atractivității regiunii ca destinație turistică prin promovarea turismului regional integrat, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice și creșterea calității serviciilor turistice oferite.
- Obiectiv specific 5: Valorificarea eficientă și durabilă a patrimoniului natural prin crearea / modernizarea infrastructurilor necesare, precum și prin implementarea unor măsuri de protecție a mediului și de prevenire a riscurilor de mediu, pentru crearea de noi oportunități de creștere economică durabilă și de creștere a calității vieții.
- Obiectiv specific 6: Crearea condițiilor pentru o regiune eficientă în utilizarea resurselor, prin creșterea eficienței energetice și exploatarea potențialului regional pentru producția de energie din surse regenerabile.
- Obiectiv specific 7: Creșterea ratei participării populației în sistemul de învățământ și de formare profesională asigurând o calitate crescută a serviciilor de educație și de formare profesională, adaptate la noile cerințe ale pieței muncii, precum și o infrastructură și dotări îmbunătățite. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei prin creșterea calității serviciilor sociale, de sănătate și susținerea activităților specifice economiei sociale și îmbunătățirea infrastructurii și dotărilor.
- Obiectiv specific 8: Modernizarea sectorului agricol și piscicol și diversificarea activităților rurale cu activități complementare agriculturii și pisciculturii, pentru creșterea calității vieții în zonele rurale prin dezvoltarea infrastructurii și îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală.
- Obiectiv specific 9: Întărirea capacității administrative, prin dezvoltarea resurselor umane în administrația publică, prin îmbunătățirea serviciilor publice și prin promovarea parteneriatelor la nivel regional și local.
- Obiectiv specific 10: Intensificarea cooperării transfrontaliere terestre și maritime, prin valorificarea durabilă a potențialului uman, material și a resurselor de mediu existente în zonele de graniță.

Priorități de dezvoltare

Obiectivele de dezvoltare au conturat următoarele priorități regionale, care sunt prezentate într-o secvență ne-ierarhizată:

Prioritatea 1. Dezvoltare urbană durabilă integrată

Prioritatea 2. Dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel regional

Prioritatea 3. Îmbunătățirea competitivității economiei regionale, în contextul promovării specializării economice inteligente

Prioritatea 4. Îmbunătățirea calității turismului la nivel regional

Prioritatea 5. Conservarea și protecția mediului înconjurător

Prioritatea 6. Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor regenerabile

Prioritatea 7. Îmbunătățirea calității în domeniile educație, sănătate și incluziune socială

Prioritatea 8. Valorificarea superioară a resurselor din mediul rural și modernizarea economiei rurale

Prioritatea 9. Îmbunătățirea resurselor umane la nivelul regional, în contextul specializării regionale inteligente

Prioritatea 10. Promovarea cooperării transfrontaliere și interregionale.

Prioritatea 1. Dezvoltare urbană durabilă integrată

Obiectivul specific al acestei priorități este următorul:

Creșterea atractivității și competitivității zonelor urbane promovând modernizarea infrastructurii din mediul urban, conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului istoric și cultural și îmbunătățirea calității mediului în zonele urbane.

Domeniu de intervenție 1: Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural și natural în vederea creșterii atractivității regiunii

Operațiuni orientative/Activități:

- Restaurarea, protejarea, promovarea și valorificarea monumentelor istorice incluse în:
  - patrimoniul cultural național din mediul urban și rural;
  - patrimoniul cultural local din mediul urban și rural;

Domeniu de intervenție 2: Modernizarea infrastructurii din mediul urban

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția, reabilitarea, modernizarea locuințelor și îmbunătățirea confortului acestora;
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea tramei stradale din urban, pentru îmbunătățirea calității aerului;
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea aleilor din urban;
- Reabilitarea instalațiilor de iluminat public, prin folosirea energiilor regenerabile (iluminat verde);
- Crearea/dezvoltarea rețelelor de utilități publice – alimentare cu apă, canalizare, electricitate, gaze naturale;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea transportului în comun la nivel urban și periurban;
- Asigurarea protecției civile și creșterea nivelului de siguranță al cetățenilor.

Domeniu de intervenție 3: Îmbunătățirea calității mediului în zonele urbane

Operațiuni orientative/Activități:

- Amenajarea pistelor pentru biciclete;
- Crearea și dezvoltarea infrastructurii de agrement;
- Crearea, menținerea, dezvoltarea rețelei de spații verzi în special în zonele de aglomerare urbană și reducerea poluării aerului;

Prioritatea 2. Dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel regional

Obiectivul specific al acestei priorități este următorul:

Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității în regiune, prin crearea unui sistem multimodal de transporturi bazat pe principiile durabilității, inovării și securității, capabil să asigure legături rapide și eficiente cu piețele internaționale, valorificând poziția geo-strategică deosebită a regiunii, cu accent deosebit pentru racordarea optimă a regiunii la sistemele teritoriale învecinate pentru fluidizarea maximă a circulației bunurilor, persoanelor și informațiilor, asigurând un standard european al infrastructurilor.

Domeniu de intervenție 1: Construcția/reabilitarea infrastructurii de transport

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția, reabilitarea, modernizarea infrastructurii de drumuri naționale, județene, locale care fac legătura cu rețeaua TEN-T și nodurile multimodale;
- Construcția, modernizarea șoselelor de centură/drumuri de ocolire pentru eliminarea blocajelor rutiere,
- modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri comunale care asigură conectivitatea la rețelele de drumuri naționale și regionale;
- Reabilitarea și consolidarea rețelei de poduri și podețe pe rețeaua de drumuri județene;
- Reabilitarea și consolidarea rețelei de poduri și podețe pe rețeaua de drumuri comunale;
- Extinderea, modernizarea și dezvoltarea altor noduri de transport multimodale;
- Stimularea mobilității regionale prin conectarea legăturilor rutiere la rețelele de transport pan-european;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport pentru traversarea Dunării pe cale rutiera și feroviara și conectarea polilor urbani/ metropolitani la structurile multi-modale de transport;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea transportului cu emisii scăzute de dioxid de carbon și promovarea unei mobilități locale și regionale;
- Îmbunătățirea condițiilor de trecere a granițelor în special a celor externe cu Republica Moldova și cu Ucraina și cu Bulgaria;
- Asigurarea accesibilității în zonele rurale/montane, pentru a îmbunătăți condițiile de viață în mediul rural și de munte și pentru a susține activitățile economice (inclusiv activitățile turistice) în acele zone;
- Îmbunătățirea infrastructurii la Marea Neagră, granița de Sud-Est a Europei;

Domeniu de intervenție 2: Dezvoltarea transportului maritim/fluviu inclusiv pe distanțe scurte, atât pentru marfuri, cât și pentru pasageri

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea porturilor în scopul integrării lor în fluxurile logistice de marfuri și pasageri inclusiv prin Promovarea cooperării internaționale
- Dezvoltarea porturilor ca terminale (multimodale/intermodale) de acces la platformele logistice și/sau la parcurile industriale.

Prioritatea 3. Îmbunătățirea competitivității economiei regionale, în contextul promovării specializării economice inteligente

Obiectivul specific al acestei priorități este următorul:

Realizarea unui sistem teritorial deschis și competitiv și atenuarea disparităților economice și sociale intra și interregionale prin stimularea dezvoltării întreprinderilor și productivității întreprinderilor prin utilizarea de produse și procese inovative, crearea condițiilor favorabile pentru localizarea de noi investiții și întărirea potențialului celor existente prin dezvoltarea serviciilor de calitate destinate întreprinderilor, sprijinirea creșterii economice a sectoarelor cu valoare adăugată ridicată, precum și prin creșterea ratei de ocupare a forței de muncă.

Domeniu de intervenție 1: Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului

Operațiuni orientative/Activități:

- Crearea, dezvoltarea (modernizarea/extinderea) structurilor de sprijinire a afacerilor: incubatoare de afaceri, parcuri științifice, tehnologice, industriale și de afaceri, centre de competență și altele;
- Crearea, dezvoltarea (modernizarea/extinderea) rețelelor de tip cluster;
- Adaptarea de noi tehnologii;
- Sprijinirea activităților economice specifice inovării și cercetării;
- Susținerea inovării, transferului de tehnologii, inovare socială și parteneriate pentru activități de CDI (de proces produs, marketing, servicii);

Domeniu de intervenție 2: Creșterea competitivității firmelor

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru a favoriza transferul tehnologic;
- Stimularea înființării de noi întreprinderi, în vederea creșterii productivității/competitivității acestora;
- Adoptarea de noi tehnologii;
- Dezvoltarea durabilă a firmelor din sectoare specifice regiunii
- Sprijin acordat firmelor pentru informatizarea activității;
- Sprijin acordat firmelor pentru implementarea sistemelor de calitate, a sistemelor moderne de management și pentru creșterea competenței manageriale;
- Îmbunătățirea investițiilor acordate IMM-urilor din mediul rural, pentru dezvoltarea activităților non-agricole și a serviciilor conexe;
- Activități de promovare și sprijin pentru afaceri (targuri, expozitii, conferințe, întâlniri „business to business”, materiale promotionale, etc.);

Domeniu de intervenție 3: Dezvoltarea infrastructurii de cercetare-inovare

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea infrastructurii de CD în cadrul universitatilor și institutelor de cercetare;
- Dezvoltarea infrastructurii de CD a întreprinderilor și crearea de noi locuri de muncă pentru CD;
- Proiecte de cercetare în parteneriat între universități / instituții de cercetare și întreprinderi;

Prioritatea 4. Îmbunătățirea turismului la nivel regional

Obiectivul specific al acestei priorități este următorul:

Creșterea atractivității regiunii ca destinație turistică prin promovarea turismului regional integrat, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice și creșterea calității serviciilor turistice oferite.

Domeniu de intervenție 1: Promovarea turismului regional integrat (turism de agrement, turism științific, educațional, turism pentru vanatoare și pescuit, turism balnear și de tratament, turism cultural, turism enologic și gastronomic, etc.)

Operațiuni orientative/Activități:

- Crearea și promovarea brand-ului turistic regional;
- Crearea, dezvoltarea și promovarea centrelor de informare și promovare turistică;
- Promovarea pescuitului sportiv și a turismului bazat pe vanatoare și pescuit;
- Dezvoltarea turismului montan și a traseelor turistice;
- Dezvoltarea parteneriatului dintre furnizorii de servicii turistice, agenții de turism, furnizorii de servicii de transport etc., în scopul integrării serviciilor;
- Dezvoltarea serviciilor de turism la standarde internaționale pentru a deveni competitive cu serviciile oferite de țările vecine;
- Promovarea agroturismului, ecoturismului și a tradițiilor conservate, în mediul rural;
- Organizarea de festivaluri, concerte, târguri cu produse tradiționale etc.;
- Dezvoltarea turismului de croazieră;

Domeniu de intervenție 2: Înființarea, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice;

Operațiuni orientative/Activități:

- Restaurarea, protejarea, promovarea și valorificarea monumentelor istorice incluse în patrimoniul național și local din urban și rural;
- Înființarea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii turismului cultural și religios;
- Înființare, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii specifice activităților de agrement acvatic la nivel maritim și fluvial;
- Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii montane;
- Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii balneare și de tratament regional/local;
- Crearea, extinderea, modernizarea de structuri agroturistice și pentru activități de turism rural;
- Înființarea, dezvoltarea porturilor turistice (pentru ambarcațiuni de agrement);
- Crearea de locuri de campare, locuri pentru picnic;
- Amenajarea pârtiilor de ski, pentru săniuș și facilități pentru sporturile de iarnă;
- Amenajarea strandurilor artificiale și naturale;
- Amenajarea pistelor pentru biciclete;

Domeniu de intervenție 3: Îmbunătățirea serviciilor turistice

Operațiuni orientative/Activități:

- Pachete de servicii integrate;
- Dezvoltarea turismului tematic (trasee tematice, turism religios, aventura, geologie, arheologie etc.).
- Crearea traseelor turistice: "traseul vinului", gastronomic etc., care să cuprindă județele regiunii.

Prioritatea 5. Conservarea și protecția mediului înconjurător

Obiectivul specific al acestei priorități este următorul:

Valorificarea eficientă și durabilă a patrimoniului natural prin crearea / modernizarea infrastructurilor necesare, precum și prin implementarea unor măsuri de protecție a mediului și de prevenire a riscurilor de mediu, pentru crearea de noi oportunități de creștere economică durabilă și de creștere a calității vieții.

Domeniu de intervenție 1: Construcția și modernizarea sistemelor de infrastructură de apă și de apă uzată;

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de apă și apă uzată;
- Construcția/reabilitarea/modernizarea stațiilor de epurare;
- Ecologizarea suprafețelor de apă și sol poluate și realizarea unor sisteme de avertizare-alarmare sonoră a populației și a obiectivelor din zonele potențial afectate;
- aplicarea de soluții ecologice pentru colectarea și epurarea apelor uzate în Delta Dunării și la Marea Neagră;
- Investiții ce urmăresc stoparea poluării, respectiv depoluarea raurilor și lacurilor, inclusiv acțiuni de repopularea a acestora;

Domeniu de intervenție 2: Extinderea și modernizarea sistemelor de gestionare a deșeurilor, cât și reabilitarea siturilor contaminate industriale

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în sistemele de gestionare a deșeurilor menajere și industriale;
- Valorificarea deșeurilor solide colectate, inclusiv prin compostare, precum și a nămolurilor de la stațiile de epurare;
- identificarea, curățarea, decontaminarea suprafețelor (solurilor) poluate;
- demolarea clădirilor și planarea terenurilor, pentru stoparea poluării și îmbunătățirea mediului urban;
- activități adiacente pentru amenajarea de bază a terenului;

Domeniu de intervenție 3: Crearea sistemului de gestiune și control al factorilor de mediu și intervenții în situații de urgență

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în echipamente specifice fiecărui județ pentru prevenirea și gestionarea riscurilor apărute la nivel local și regional, inclusiv a instituțiilor care asigură supravegherea și controlul trecerii frontierei de stat;
- Măsuri de prevenire a situațiilor de urgență (îndiguiri, regularizare cursurie de apă, consolidare faleză etc.);
- crearea unui centru regional de prevenire și management a situațiilor de poluare accidentală a Dunării și a unui plan regional de acțiune;
- crearea de unități de monitorizare a mediului și de intervenție rapidă;
- schimb de experiență și know how în managementul situațiilor de urgență;
- acțiuni preventive de informare și conștientizare a populației în situații de urgență;

Domeniu de intervenție 4: Protejarea biodiversității și alte acțiuni de protecția mediului

Operațiuni orientative/Activități:

- Elaborarea/actualizarea studiilor de evaluare a stării de conservare a habitatelor și speciilor din ariile naturale protejate;
- Investiții în infrastructura de uz public orientată spre protecția și gestionarea mediului în ariile naturale protejate;
- Organizarea de cursuri de instruire pentru personalul din ariile naturale protejate;
- Organizarea și derularea de campanii de informare și conștientizare a populației;
- Acțiuni pentru reconstrucția ecologică a ecosistemelor și a habitatelor deteriorate;

- Actiuni de curățare a canalelor si decolmatare în toate zonele, pentru îmbunătățirea navigației;
- Recrearea condițiilor de stabilitate și siguranța a zonelor expuse eroziunii marine, dezastrelor naturale și fenomenelor de despădurire.
- Investitii ce vizeaza implementarea sistemelor de monitorizare a calitatii factorilor de mediu (aer, apa, sol), precum si a poluarii fonice în zonele urbane;
- Investitii in realizarea de perdele de protectie atmosferice si fonice de-a lungul arterelor rutiere intens circulate, magistralelor feroviare, aeroporturilor etc.;

Prioritatea 6: Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor regenerabile

Obiectivul specific al acestei priorități este următorul:

Crearea condițiilor pentru o regiune eficientă în utilizarea resurselor, prin creșterea eficienței energetice și exploatarea potențialului regional pentru producția de energie din surse regenerabile.

DMI 1: Creșterea eficienței energetice a clădirilor din sectorul rezidențial (locuințelor)

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor existente și a clădirilor noi, din sectorul rezidențial;
- Crearea, extinderea, re tehnologizarea infrastructurii pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, producerea și distribuirea energiei, prin folosirea oricăror formelor de energie regenerabilă (eolian, solar, biomasă, hidroenergetic, a altor resurse neconvenționale);
- Contorizarea utilităților la nivelul clădirilor;
- Investiții în termoizolarea conductelor din subsoluri;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea sistemelor de termoficare;
- Gestionarea individuală a utilităților prin montarea în apartamente a repartitoarelor de costuri;

Domeniu de intervenție 2: Creșterea eficienței energetice a clădirilor din sectorul public

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor existente și a clădirilor noi, din sectorul public;
- Crearea, extinderea, re tehnologizarea infrastructurii pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, producerea și distribuirea energiei, prin folosirea oricăror formelor de energie regenerabilă (eolian, solar, biomasă, hidroenergetic, a altor resurse neconvenționale);
- Contorizarea utilităților la nivelul clădirilor;
- Investiții în termoizolarea conductelor din subsoluri;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea sistemelor de termoficare;
- Îmbunătățirea (construcția, reabilitarea și modernizarea) sistemului de iluminat public;
- Campanii de conștientizare a publicului pe teme aferente eficienței energetice;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea transportului în comun ecologic la nivel urban și periurban (condiționalitatea existenței planurilor de mobilitate urbană) pentru îmbunătățirea mobilității urbane multi-modale;

DMI 3. Creșterea eficienței energetice în sectorul privat

Operațiuni orientative/Activități:

- Crearea, extinderea, re tehnologizarea infrastructurii pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, producerea și distribuirea energiei, prin folosirea oricăror formelor de energie regenerabilă (eolian, solar, biomasă, hidroenergetic, a altor resurse neconvenționale);
- Investiții în reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor private;
- Contorizarea utilităților la nivelul clădirilor;
- Investiții în termoizolarea conductelor din subsoluri;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea sistemelor de termoficare;
- Investiții pentru întreprinderi, în primul rând pentru IMM-uri, în instalații/echipamente în vederea îmbunătățirii performanței energetice și a scăderii consumurilor;
- Creșterea eficienței energetice a proceselor productive și a transporturilor;

Domeniu de intervenție 4: Creșterea eficienței energetice pentru ONG-uri

Operațiuni orientative/Activități:

- Reabilitarea și modernizarea centrelor de pregătire profesională pentru angajații din ISU în vederea îmbunătățirii performanței energetice și a scăderii consumurilor;

Prioritatea 7. Îmbunătățirea calității în domeniile educație, sănătate și incluziune socială

Obiectivul specific al acestei priorități este următorul:

Creșterea ratei participării populației în sistemul de învățământ și de formare profesională asigurând o calitate crescută a serviciilor de educație și de formare profesională, adaptate la noile cerințe ale pieței muncii, precum și o infrastructură și dotări îmbunătățite. Creșterea nivelului incluziunii sociale prin creșterea calității serviciilor sociale și de sănătate, susținerea activităților specifice economiei sociale și îmbunătățirea infrastructurii și dotărilor.

Domeniu de intervenție 1: Creșterea calității învățământului, inclusiv prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/reconstrucția /reabilitarea/modernizarea/extinderea și dotarea infrastructurii educaționale;
- Construcția/reconstrucția /reabilitarea/modernizarea/extinderea și dotarea infrastructurii de formare profesională la toate nivelurile;
- reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii unde se desfășoară activități instructiv-recreative specifice, pentru învățământul preuniversitar (Palatul copiilor);
- Facilitarea accesului tuturor persoanelor la educație, la formare profesională, la activități sportive și culturale, în special din categoriile dezavantajate;
- Înființarea/dezvoltarea bazelor sportive, dotarea bazelor de agrement și de recreere, after-school;
- Corelarea ofertei sistemului educațional și de formare profesională cu noile cerințe ale pieței muncii;
- Dezvoltarea de platforme e-learning pentru formare profesională continuă;
- Dezvoltarea parteneriatelor între unitățile de învățământ și mediul de afaceri, universități și administrația publică și susținerea cercetării și inovării;
- Dezvoltarea acțiunilor inovative în vederea îmbunătățirii tranziției de la școală la piața muncii;
- Dezvoltarea de programe educaționale specifice și promovarea tehnicilor TIC în educație;
- Monitorizarea inserției absolvenților din învățământul preuniversitar și universitar;
- Reducerea abandonului școlar;
- Campanii de informare și conștientizare cu privire la rolul educației în dezvoltarea durabilă;

Domeniu de intervenție 2: Acțiuni în vederea creșterii calității serviciilor oferite în domeniul Sănătății

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de sănătate;
- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea spitalelor orășenești, municipale, județene și regionale;
- Dotarea cu echipamente medicale specializate și utilități a unităților din sistemul sanitar (ambulatorii, centre de prevenție, spitale);
- Creerea și promovarea unor programe de formare profesională specializată în vederea creșterii calității serviciilor medicale (servicii medicale de prevenire a unor boli, dar și servicii medicale care presupun utilizarea corectă a noilor echipamente medicale cu care sunt dotate);
- Dezvoltarea parteneriatelor între unitățile sanitare, universități, administrația publică pentru susținerea cercetării;

Domeniu de intervenție 3: Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/ reabilitarea/modernizarea infrastructurii serviciilor sociale;
- Dotarea infrastructurii serviciilor sociale;
- Îmbunătățirea condițiilor de locuire (construcția/reabilitarea/modernizarea locuințelor sociale) pentru persoanele defavorizate, inclusiv pentru tinerii care ies din centrele de plasament;
- Înființarea/dezvoltarea unui sistem de servicii integrate care să răspundă eficient nevoilor populației aflate în situații de risc social;

- Crearea/dezvoltarea de centre sociale pentru batrani, persoane cu dizabilitati si persoane suferind de boli incurabile;
- Crearea și dezvoltarea infrastructurii sportive, de agrement, de recreere și culturale care contribuie la dezvoltarea locală și regională;
- Dezvoltarea și stimularea economiei sociale de catre actori publici, privati și ONG-uri;
- Dezvoltarea parteneriatelor între administrația publică și ONG-uri pentru creșterea calității serviciilor sociale oferite;
- Creșterea competențelor profesionale a personalului implicat în domeniul acordării de servicii sociale;
- Integrarea comunităților marginalizate și combaterea discriminărilor de orice tip;
- Activități (informare/consiliere/mediere etc.) de dezvoltare comunitară integrată, în vederea creșterii gradului de coeziune la nivelul comunității (îngrijirea la domiciliu, etc.);
- Amplasarea de sisteme de supraveghere video, cu rol preventiv în zone cu o infracționalitate ridicată;

Domeniu de intervenție 4: Sprijin pentru regenerarea economică a zonelor sărace, identificate cu risc de excluziune

Operațiuni orientative/activități: proiecte integrate de regenerare economică a zonelor sărace identificate cu risc de excluziune a comunităților marginalizate, prin:

- Îmbunătățirea condițiilor de locuire (construcție/reabilitare/modernizare locuințe sociale);
- Investiții în infrastructura de sănătate, educație, servicii sociale;
- Stimularea ocupării, prin intermediul activităților de economie socială;
- Activități (informare/consiliere/mediere etc.) de dezvoltare comunitară integrată, în vederea creșterii gradului de coeziune și consens la nivelul comunității.

Prioritatea 8. Valorificarea superioara a resurselor din mediul rural și modernizarea economiei rurale

Obiectivul specific al acestei priorități este următorul:

Modernizarea sectorului agricol și diversificarea activităților rurale altele decât agricultura, prin valorificarea resurselor mediului, naturale (patrimoniu piscicol, silvic, biodiversitatea etc.), creșterea calității vieții în zonele rurale prin dezvoltarea infrastructurii și îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală.

Domeniu de intervenție 1: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor din zona rurală, inclusiv în sectoarele non-agricole

Operațiuni orientative/Activități:

- Crearea/dezvoltarea de parcuri agroindustriale, a unitatilor de procesare și a depozitelor;
- Crearea de piețe de gross in mediul rural;
- Promovarea înființării grupurilor de producători din sectorul agricol și silvic;
- Investiții pentru crearea/extinderea activităților de obținere a produselor non-agricole non-alimentare (produse de uz gospodăresc, articole de pielărie, îmbrăcăminte, încălțăminte, tricotaje, uleiuri esențiale etc.)
- Investiții pentru crearea/extinderea activităților non-agricole tradiționale cu specific local (fierului, olăritului, broderiei, confecționarea de instrumente muzicale tradiționale), precum și desfacerea acestor produse;
- Creșterea nivelului de pregătire profesională a lucrătorilor din întreprinderile agricole și non-agricole din zona rurală;

Domeniu de intervenție 2: Valorificarea resurselor din sectorul piscicol si imbunatatirea calitatii zonelor piscicole

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în sectorului piscicol inclusiv prin susținerea producției piscicole (acvacultură și cultură marină) și modernizarea infrastructurilor pentru pescuit;
- Îmbunătățirea flotei de pescuit;
- Sprijin pentru comercializarea și marketing-ul produselor piscicole;
- Sprijin pentru întreprinzătorii agricoli, întreprinzătorii din sectorul piscicol și al acvaculturii și structurilor asociative în vederea implementării sistemelor de certificare a calității produselor într-un sistem de filieră;
- Promovarea strategiilor de dezvoltare integrata a zonelor piscicole;

Domeniu de intervenție 3: Dezvoltarea localitatilor rurale, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale

Operațiuni orientative/Activități:

- Construirea de drumuri noi, extinderea, reabilitarea, modernizarea rețelei de drumuri de interes local sau care sprijină legăturile cu zonele urbane și periurbane;
- Investiții în construcția, reabilitarea, modernizarea rețelelor de utilități publice (apă, canalizare, gaze, iluminat, deșeuri etc.);
- Renovarea, modernizarea, extinderea patrimoniului construit public;
- Achiziționarea de echipamente și utilaje pentru serviciile publice, inclusiv transportul public;
- Crearea, extinderea, modernizarea rețelelor internet de înaltă viteză (bandă largă);
- Sprijin pentru crearea de grupuri locale păstratoare de traditii (mestesugari, formatii de dansuri si muzica, satul tradițional, satul pescăresc, etc.);
- Investiții pentru producerea și utilizarea durabilă a energiei din surse regenerabile în cadrul fermelor agricole;

Prioritatea 9. Îmbunătățirea resurselor umane la nivelul regional, în contextul specializării regionale inteligente

Obiectivul specific al acestei priorități este următorul:

Întărirea capacității administrative, prin dezvoltarea resurselor umane în administrația publică, prin îmbunătățirea serviciilor publice și prin promovarea parteneriatelor la nivel regional și local.

Domeniu de intervenție 1: Promovarea măsurilor active de ocupare și sprijinirea mobilității forței de muncă

Operațiuni orientative/Activități:

- Instruire profesională selectivă, orientată către sectoare cu potențial ridicat de dezvoltare;
- Înființarea/dezvoltarea centrelor de instruire și perfecționare pentru salariați, etc.
- Investiții în infrastructura destinată serviciilor publice de ocupare a forței de muncă;
- Realizarea de acțiuni de consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri;
- Dezvoltarea de acțiuni inovative de creștere a inserției pe piața muncii;
- Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali;
- Monitorizarea inserției/reinserției pe piața muncii a beneficiarilor de măsuri active de ocupare a forței de muncă;
- Facilități pentru adaptarea tinerilor la ocuparea primului loc de muncă;

Domeniu de intervenție 2: Dezvoltarea resurselor umane din administrația publică

Operațiuni orientative/Activități:

- Îmbunătățirea capacității administrative pentru a sprijini utilizarea rațională a resurselor financiare disponibile, inclusiv asistența financiară nerambursabilă;
- Implementarea proiectelor de e-guvernare pentru eficientizarea activității administrației publice;
- Formarea profesională a personalului din administrație;
- Dezvoltarea capitalului uman din instituțiile care oferă servicii pe piața muncii;
- Îmbunătățirea capacității de management pentru elaborarea/actualizarea strategiilor și a serviciilor publice de interes regional, în mod eficace, eficient și transparent într-un cadru de parteneriat larg;
- Dezvoltarea rețelelor pentru cooperarea inter-regională și trans-națională;
- Dezvoltarea parteneriatelor public-public, public-privat și cu mediul academic.

Prioritatea 10 Promovarea cooperării transfrontaliere și interregionale

Domeniu de intervenție 1: Acțiuni în vederea îmbunătățirii mobilității și creșterea competitivității interregionale și a zonei de frontieră

Operațiuni orientative/Activități:

- Sprijinirea dezvoltării infrastructurii de afaceri și promovarea cooperării;
- Promovarea rețelelor turistice și diversificarea serviciilor turistice transfrontaliere și interregionale existente;
- Marketingul și promovarea în comun a produselor transfrontaliere;
- Dezvoltarea legăturilor și a schimburilor transfrontaliere dintre centrele de educație/instruire;

Domeniu de intervenție 2: Mediu – Utilizarea durabilă și protejarea resurselor naturale și pregătirea pentru situații de urgență în regiunile transfrontaliere

Operațiuni orientative/Activități:

- Îmbunătățirea condițiilor de protejare a naturii și de conservare a mediului din regiunea transfrontalieră
- Îmbunătățirea nivelului de conștientizare a publicului în ceea ce privește managementul și protejarea mediului
- Prevenirea comună a riscurilor naturale și tehnologice
- Activități comune de avertizare și răspuns la situații de urgență

Domeniu de intervenție 3: Promovarea activitatilor care încurajează interacțiunea între comunitățile din zonele de graniță (actiuni de tip people to people)

Operațiuni orientative/Activități:

- Sprijin pentru administratia locala si regionala, pentru societatea civila si comunitatile locale;
- Intensificarea schimburilor în domeniile: educației, culturii, sănătății, tineretului și sportului.

SINTEZA CORELARE	
PDR 2014-2020	Acordul de Parteneriat 2014-2020 Obiective tematice
P 3. Îmbunătățirea competitivității economiei regionale, în contextul promovării specializării economice inteligente	OT 1 – Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării
P 3. Îmbunătățirea competitivității economiei regionale, în contextul promovării specializării economice inteligente	OT 2 – Îmbunătățirea accesului la TIC, precum și calitatii tehnologiilor informației și comunicării
P 3. Îmbunătățirea competitivității economiei regionale, în contextul promovării specializării economice inteligente P 8. Valorificarea superioară a resurselor din mediul rural și modernizarea economiei rurale	OT 3 – Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii
P 6. Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor regenerabile	OT 4 – Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele
P 5. Conservarea și protecția mediului înconjurător	OT 5 – Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și managementul riscului
P 4. Îmbunătățirea calității turismului la nivel regional P 5. Conservarea și protecția mediului înconjurător	OT 6 – Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
P 1. Dezvoltare urbană durabilă integrată P 2. Dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel regional	OT 7 – Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore
P 9. Îmbunătățirea resurselor umane la nivelul regional, în contextul specializării regionale inteligente	OT 8 – Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă
	OT 9 – Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
P 7. Îmbunătățirea calității în domeniile educație, sănătate și incluziune socială	OT 10 - Investiții în educație, competențe și învățarea pe tot parcursul vieții
	OT 11 – Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă
P 10. Promovarea cooperării transfrontaliere și interregionale	